

ceny, poněvadž by jí při kladném řešení této otázky již nepříslušel vlastnický nárok na vydání prodaných věcí. Žalovaní namítli v první stolici dále, že by žalobkyně měla nárok na vydání strojů pouze, kdyby vrátila konané splátky. Výše částky, žalovanými na kupní cenu zaplacené, nebyla mezi stranami sporná, takže soudy měly dostatečný podklad obíratí se i touto námitkou. Žalovaní poukázali tu zřejmě na ustanovení § 921 obč. zák. (ve znění III. dílčí novely), podle něhož odstoupení od smlouvy ponechává nedotčeným nárok na náhradu škody, způsobené zaviněným nesplněním, a že jest vrátiti obdrženou úplatu takovým způsobem, aby žádná strana neměla zisku ze smluvníkovy škody. Předpis § 921 obč. zák. není ovšem předpisem velicího práva (rozh. č. 10005, 10839 Sb. n. s.), nýbrž jest věcí žalovaného, aby včas uplatnil námitku, že by žalobce měl zisk a on škodu, kdyby došlo k vzájemnému vypořádání jen v té formě, že by se vyhovělo žalobní prosbě o vrácení věcí. Žalovaní však skutečně tuto námitku vznesli, aniž žalobkyně na ni odpověděla. Žalobkyně mohla se arci proti tomuto nároku žalovaných na vrácení splátek brániti tvrzením, že není povinna k jejich vrácení, ježto má proti nim nárok na odškodnění za užívání, opotřeбенí po případě i poškození dodaných strojů. Nebylo však povinností soudu starati se o tyto žalobkyniny zájmy, nýbrž bylo na žalobkyni, aby řečenou námitku vznesla a jí náležitě i po stránce skutkové odůvodnila. Neučinila-li tak, nepozbyla sice po případě nároku na odškodnění proti žalovaným tím, že jej v tomto sporu nenamítala, než toto opominutí nemůže býti překážkou, aby nebylo vyhověno prostě žalobnímu žádání o vrácení strojů, nýbrž aby se tak stalo jen, vrátí-li konané splátky z ruky do ruky. Žalobkyně by pak ovšem mohla po případě nároky vůči žalovaným uplatniti zvláštní žalobou (rozh. č. 14335 Sb. n. s.). Žalobkyně vytýká proto odvolacímu soudu bezdůvodně právní mylnost, že k těmto nárokům nebylo hleděno. Právem však vytýká, že odvolací soud zamítl její žalobu pouze proto, že žalobkyně, ač žalovaná žádala vrácení konaných splátek, neprojevila ochotu vydati tyto splátky žalovaným. Vznesení této námitky, že žalovaní jsou povinni k vydání věcí, vlastnicky ještě nenáležejících žalobkyni, jen, vrátí-li zaplacené částky kupní ceny, nemůže totiž míti v zápětí zamítnutí žaloby, nýbrž jen to, že by byli žalovaní odsouzeni k vydání strojů jen za vzájemné plnění z ruky do ruky (rozh. č. 10005 Sb. n. s.). Neobstojí proto důvod, z kterého odvolací soud žalobu zamítl. Poněvadž se však nižší soudy, vycházejíce z jiného právního názoru, neobíraly předpoklady žalobního nároku ve smyslu shora uvedených směrnic, není věc zralá k rozhodnutí.

Čís. 15839.

Starosta obce neodpovídá uchazeči o pacht za škodu vzešlou mu tím, že nedošlo k ujednání platné smlouvy, protože nepředložil návrh pachtovní smlouvy obce s třetí osobou k rozhodnutí dohlédacímu úřadu.

(Rozh. ze dne 20. února 1937, Rv II 136/35.)

Žalobce se na žalovaném starostovi obce K. domáhá náhrady škody vzniklé mu tím, že nedopatřením žalovaného a členů obecní rady ujednal s obcí K. pachtovní smlouvu neplatnou proto, že jejímu sjednání nepředcházela veřejná dražba (veřejné ofertní řízení) a že ji žalovaný nepředložil k schválení nadřízenému dohledacímu úřadu. První soud neuznal žalobní nárok důvodem po právu. Odvolací soud jej uznal důvodem po právu jednou polovinou.

Nejvyšší soud obnovil rozsudek prvního soudu.

D ů v o d y:

Jest rozhodnouti toliko o tom, zda žalovaný Jaroslav P. odpovídá žalobci za škodu proto, že jako starosta obce nepředložil návrh pachtovní smlouvy k rozhodnutí dohlédacímu úřadu. Odvolací soud odpověděl na tuto otázku kladně, protože prý starosta obce porušil svou úřední povinnost, a že nezáleží na tom, zda tak učinil z neznalosti příslušných předpisů, s nimiž se měl podle své povinnosti obeznámiti. Šlo však vpravdě o sjednání soukromoprávní smlouvy mezi žalobcem a obcí, která podle zvláštních předpisů byla zastoupena také starostou obce. Netřeba řešiti, zda a do jaké míry by byl starosta odpovědný za škodu, která by byla oním opominutím vzešla obci, za kterou jednal ve své úřední činnosti a jejíž zájmů měl hájiti podle své úřední povinnosti. Tak daleko jdoucí povinnosti neměl však vůči žalobci jako jako smluvníku, který — jak správně poznaly nižší soudy — měl se vši bedlivostí dbáti svých zájmů a měl se, hodlaje uzavřít smlouvu s obcí, zavčas vhodnou cestou poučiti o tom, čeho je potřebí k platnosti takové smlouvy, a to ještě dříve, nežli cokoli podnikl k provádění smlouvy anebo k vedení sporu. Jestliže sám nedbal svých zájmů a nedbal nezbytné opatrnosti, nemůže se právem domáhati náhrady škody, kterou si takto sám způsobil, na žalovaném, a nemůže od něho právem žádati, aby jeho vlastním zájmům věnoval více pozornosti, než kolik jí vynaložiti uznal za dobré sám žalobce, o němž nelze tvrditi, že by v tomto směru potřeboval zvláštní ochrany zákona nebo úřadů. Také žalobce by byl mohl sám zakročiti vhodným způsobem ve správním řízení, aby o smlouvě bylo včas rozhodnuto dohlédacím úřadem, kdyby byl ovšem věděl, že je toho k platnosti smlouvy potřebí. Opominutí žalovaného, o němž jde, nebylo takového významu, že by za všech okolností bylo musilo vésti k žalobcově škodě, když přece se věc mohla v dalším průběhu času přece jenom upravit k obapolné spokojenosti. Žalobce ani netvrdil, že žalovaný jednal obmyslně, nebylo zjištěno, že ubezpečoval žalobce takovým způsobem, jako to žalobce líčil ve své výpovědi jako strana. Nelze ani říci, že žalovaný uvedl žalobce v omyl. A tak podle zásad uvedených v rozhodnutí č. 1185 Sb. n. s., na něž poukázal již procesní soud, nelze v nedopatření žalovaného shledati dostatečný důvod k tomu, aby žalovanému, třebas jenom částečně, byla uložena povinnost k náhradě škody, kterou si žalobce sám způsobil svou nevědomostí a nedbalostí.